

Platser i Slättåkra - VATTEN

I dagsläget är 93 platser i Slättåkra noterade som att de har innehållit någon form av vattenverksamhet. De flesta är kvarnar, men det finns också exempel på benstampar, ålfisken etc. Idag pratar man mycket om kraftigt modifierat vatten när man tittar på de halländska åarna. För Slättåkras del så är det svårt att hitta någon å eller bäck som inte har kommit att modifieras av människan. Det som överraskat mig är att våra två största vattendrag Nissan och Suseån/Slissån inte varit de dominerande vattendragen att ha anläggningar i. Det finns dock ganska naturliga förklaringar till detta. Suseån/Slissån rinner i ett ganska flackt landskap och Nissan har haft för mycket vatten, för djupa forsar för att dåtidens människor skulle våga sig på att göra anläggningar där. De mest modifierade vattendragen är därför främst Döblaån och Lillån. I förstnämnda finns inte minst ett område som är extremt intressant och det är området runt övre Slättåkra. På en kort sträcka finns det inte mindre ett 15-tal vattenverksamheter. Vad som gör området extra spännande är att det finns platser utmed ån som har mycket högre fallhöjder. Det man kan fundera på är om denna koncentration av vattenverksamheter har något att göra med att gårdarna i övre Slättåkra by en gång var underlydande gårdar till Alarps säteri och senare Sperlingsholm. Det är till exempel i Småland känt att godsherrarna hade ett stort intresse att tidigt äga kvarnar och andra vattenverk. Även längre upp med Döblaån har det funnits gott om vattenverksamheter. Det är nästan som att det går att ana att ån varit centrum i ett förindustriellt landskap där man malde säd, hade järnframställning etc.

Så sätt dig framför datorn och undersök våra spännande platser digitalt.

Bynamn/fastighets-beteckning	Verk	Koordinater SWEREF	Första bevis	kommentar	Vattendrag/vattensystem
	Vattenverksamhet				
Alarp 6:1	Fiskdammar, fd vallgrav	N 6301790, E 370371	1728, 1779	Medeltida ursprung. Den fd. vallgraven har blivit fiskdammar under 1600-talet. Noterades som igengångna 1728.	
Brandshult 1:41	Fd. kvarnplats	N 6299802, E 375420	1849		
Brandshult 1:41	Hålldamm	N 6299818, E 375291	1849		
Brandshult 1 (oskarström 3:12)	Fd. kvarnplats	N 6299487, E 376140	1849		
Bårarp 1:2	Tvätteplats	N 6300626, E 369012	1863		
Bårarp 1:11	Ev. kvarnplats	N 6300611, E 368584	1865		
Dalshult 1:21	Ålfiske och damm	N 6307663, E 377204	1724		Åstriltsbäcken
Dalshult 1:21 s 4	Kvarn	N 6307747, E 377491	1724, 1860		Åstriltsbäcken
Dalshult 1:21	Kvarn	N 6307746, E 377704	1724, 1860		Åstriltsbäcken
Digeshult 1:3	Kvarn (samma som hålldammen på skårebo)	N 6307874, E 374549	1853		Döblaån
Drared 1:119	Kvarn (Drareds övre)	N 6301414, E 376200	1831		Lillån
Drared 1:14	Kvarn (Drareds nedre)	N 6301116, E 375898	1831		Lillån
Drared 2:9	Fiske i Nissan	N 6300445, E 376183	1710, 1831 nedlagt	Var en fast fiskeanläggning för lax	Nissan
Drared (Grumshult 1:76)	Laxfiske	N 6301209, E 377460	1831	En mindre laxfiskeanläggning	Nissan
Drared Grumshult 1:76	Kvarn och kraftstation	N 6301209, E 377460	1870		Nissan
Drared 2:20	Färjestaden, färjeläge	N 6300307, E 376190	1899	Ett färjeläge över till Grumshult och Havstenshult)	Nissan
Döbla (Gräsås 1:5)	Kvarn	N 6302859, E 373009	1811		Döblaån
Döbla (Gräsås 1:5)	Kvarn	N 6302261, E 372901	1786		Döblaån

Döbla (Gräsås 1:5)	Kvarn och benstamp	N 6301978, E 372434	1786, 1867	Benmjöl var en form av jordförbättringsmedel	Döblaån
Döbla (Gräsås 1:5)	Kvarn och hålldamm	N 6303323, E 373268	1786,		Döblaån
Givastorp 1:4	Kvarn	N 6303999, E 376059	1813		
Gräsås 1:6	Kvarn	N 6307957, E 370827	1769, 1860		Slissån
Gräsås 1:3	Kvarn?	N 6307355, E 371167	1769	På kartan är en byggnad markerad i Broabäcken. troligtvis en kvarn.	Broabäcken
Gräsås 1:3	Kvarn	N 6306821, E 371036	1860		Bosabäcken
Havsered 1:5	kvarn	N 6305932, E 374484	1904		Döblaån
Havsered 1:5	Kvarn	N 6304305, E 373601	1798		Döblaån
Häshult 1:12	Kvarn	N 6306887, E 371635	1769, 1858		Bosabäcken
Häshult 1:12	Höghults övre kvarn	N 6306922, E 372052	1858		Bosabäcken
Häshult 1:12	Höghults nedre kvarn	N 6306897, E 372005	1858		Bosabäcken
Häshult s3	Kvarn	N 6306802, E 371807	1858		Bosabäcken
Häshult 1:12	Hålldamm	N 6306909, E 372313	1858		Bosabäcken
Höghult 1:1	Kvarn	N 6305578, E 371098	1821		
Kleva 2:2	Ålfiske	N 6296849, E 368998	1813		
Kullilt 1:7	Kvarn	N 6309189, E 372357	1769, 1877, 1864		Slissån
Kålarp 2:1 (Bäcksbol 1:1)	Kvarn	N 6303752, E 370823	1769, 1821		
Kålarp 1:6	Kvarn	N 6305087, E 370300	1850		Slissån
Kålarp 2:1	Kvarnfall	N 6303889, E 370599	1858	Osäkert om platsen kom användas till kvarn	
Kålarp 2:1	Kvarnfall	N 6303871, E 370689	1858	Osäkert om platsen kom användas till kvarn	
Kärra s7	Kvarn	N 6303260, E 369631	1841		
Kärra 1:3	Kvarnplats	N 6302473, E 369714	1863 (var försvu	Kvarnen omtalas i ett köpebrev på 1480-talet.	

			n n då)		
Kärra 1:10	Hålldammen	N 6302002, E 368827	1866 (var försvu nnen då)		
Lindhult 1:6	Kvarn	N 6305537, E 371039	1769, 1821, 1863		
Lya	fiskeplats	N 6298639, E 369736	1863		Slissån
Långhult (Lindhult 2:1)	Långhults kvarn	N 6306925, E 372089	1858, 1864		Bosabäcken
Maa 1:5, 1:7	Kvarn	N 6303661, E 376906	1768, 1885		Lillån
Maa 1:7	Hålldamm	N 6304691, E 377149	1848		Lillån
Maa 1:5, 1:7	Vattendriven Såg	N 6303667, E 376915	1768, 1885	Ett mycket tidigt exempel på vattendrivna sågar	Lillån
Maa 1:9	kvarn	N 6303335, E 376920	1835		Lillån
Maa 1:7	Tvättplats	N 6303178, E 376829	1841		Lillån
Maa s	Ny kvarnplats	N 6303487, E 376916	1835		Lillån
Maa 3:11	Kvarn	N 6303382, E 377332	1835		Lillån
Oskarström s 38 (mared)	Kvarn	N 6297447, E 375866	1808, 1831		
OSkarström s 27	Kvarn	N 6297404, E 375907	1808,1 831		
Oskarström Åsen 8	Kvarn (Gräsåskvarnen)	N 6297327, E 375944	1831		
Oskarström 2:1	Sågverk senare Hattfabrik	N 6297879, E 376249	1870		Nissan
Oskarström 2:1	kvarn	N 6297693, E 376380	1870		Nissan
Mared Oskarström Åbrädden 1	Laxfiske	N 6297214, E 376203	1890		Nissan
Oskarström s22	Kvarn/verkstad	N 6297788, E 375221	1831, 1899		
Reastorp 1:3	Kvarn	N 6305564, E 377329	1794		Lillån
Reastorp 1:3	Kvarn	N 6305434, E 377295	1794		Lillån
Reastorp 1:7	kvarn	N 6304921, E 377140	1794		Lillån
Reastorp S5	Kvarn	N 6305347, E 377235	1871		Lillån

Ry 1:8	Kvarnplats	N 6299292, E 371205	1867		
Ry 1:8	Kvarn	N 6298981, E 371458	1813 försvunnen 1867		
Skårebo	kvarn	N 6307145, E 374460	1814	Med stor sannolikhet finns det även rester efter järnblästerbruk i området.	Döblaån
Skårebo	Hålldamm	N 6307874, E 374549	1920		Döblaån
Skårebo	Kvarn? Stickehyveln	N 6308865, E 374635	1920		Döblaån
Slättåkra 3:2	kvarn	N 6301188, E 371173	1786,		Döblaån
Slättåkra 3:2	Grävd kanal	N 6301085, E 371143	1786		Döblaån
Slättåkra 3:2	Försvunnen Kvarn?	N 6301044, E 371120	1786		Döblaån
Slättåkra 1:3	Kvarn	N 6301243, E 371214	1786, 1867		Döblaån
Slättåkra 1:3	Kvarn	N 6301334, E 371288	1786, 1867		Döblaån
Slättåkra 1:3 mfl	Grävd kanal	N 6301230, E 371252	1867		Döblaån
Slättåkra 1, (Gåshult 1:8)	Hålldamm	N 6302028, E 372545	1867		Döblaån
Slättåkra 4:1	Kvarn	N 6299911, E 371397	1786 försvunnen 1817		Pukabäcken
Slättåkra 4:1	Ålfiske	N 6298705, E 373209	1856		Pukabäcken
Slättåkra 4:1	Mejeri	N 6299783, E 371309	Ej på karta	Vattnet från bäcken användes som kylning	Pukabäcken
Slättåkra 2:2	Kvarn	N 6301380, E 371374	1867		Döblaån

Slättåkra 2, Kyrkobyn 5:1	Damm	N 6301594, E 371805	1867		Döblaån
Torbjörnshult 1:10	hålldamm	N 6304710, E 373927	1798		Döblaån
Torbjörnshult 1:9, Döbla 1:1	Hålldamm	N 6303485, E 373461	1864		Döblaån
Torbjörnshult 1:10 s4	Kvarn	N 6304422, E 373721	1769, 1864		Döblaån
Torbjörnshult 1:10 s4	Ålfiske	N 6304422, E 373721	1864		Döblaån
Åstrilt 1:7	Hålldamm	N 6307183, E 376585	1860		Åstriltsbäcken
Åstrilt s 4	Kvarn	N 6307420, E 376804	1860		Åstriltsbäcken
Övraböke 1:2	regleringsdamm	N 6309208, E 372348	1920		Slissån
Övraböke 1:2	Kvarn	N 6309208, E 372348	1814		Slissån
Övra Maa 2:10	Kvarn och stendamm	N 6307731, E 377772	1871		Åstriltsbäcken
Övra Maa 2:10 s21	kvarn	N 6307675, E 377969	1871		Åstriltsbäcken
Övra Maa 1;3	Damm och såg (enungshults såg)	N 6309793, E 377787	1860		Lillån
Övra Maa 1:3	Damm och såg (Ryssbols såg)	N 6308828, E 378419	1860		Lillån